

Koncepční změna finančních vztahů hl. m. Prahy a městských částí hl. m. Prahy - aktualizace

Stávající mechanismus každoročního určování finančních vztahů hlavního města Prahy a městských částí dlouhodobě snižuje možnost reálného dlouhodobého plánování příjmu rozpočtu na úrovni městských částí, zejména v investiční oblasti.

Ze zdrojů rozpočtu hl. m. Prahy a městských částí v uplynulých letech téměř zcela vypadly finanční prostředky z prodeje nemovitých majetků – cestou tzv. privatizace.

Cíle

- změnit finanční vztahy hlavního města Prahy a městských částí tak, aby městské části měly dlouhodobě udržitelnou jistotu objemu neúčelové dotace z rozpočtu vlastního hlavního města Prahy;
- snížit podíl i počet jednorázových nenárokových účelových dotací poskytovaných z rozpočtu vlastního hlavního města Prahy městským částem tak, aby bylo možné na úrovni městských částí dlouhodobě plánovat.

Koncepce

1. PSD – podíl na sdílených daních – bude vycházet z dlouhodobě neměnného ukazatele procentuálního podílu celkových finančních prostředků, poskytovaných z rozpočtu vlastního hl. m. Prahy cestou dotací městským částem, na jeho příjmech ze sdílených daní (SD):

$$\text{PSD} = \text{NND} + \text{UM} + \text{UF} + \text{UP} + \text{UR} = \text{SD} \times 12 \%$$

Každoročně bude podíl na sdílených daních určený městským částem roven součtu uvedených forem finančního a dotačního vztahu hlavního města Prahy k městským částem, což vyjadřuje uvedená rovnice.

Procentuální podíl na příjmech ze sdílených daní je navrhován ve výši 12 procent, což je hodnota vyšší než průměr předchozích čtyř let (2019 až 2022: vážený průměr 11,46 procenta – v rámci výpočtu byly zohledněny účelové dotace, které nejsou zahrnuty do výpočtu (jsou metodicky nad rámec popisovaného mechanismu; jejich doslovný výčet následuje na závěr tohoto dokumentu).

2. PSD – konkrétní finanční hodnota vyplývající z PSD bude pro každý rozpočtový rok vyhodnocována 3x:
 - hodnota PSD1 – poprvé při sestavování rozpočtů na daný rok (srpen/září roku předchozího) z předpokladu příjmů ze sdílených daní zahrnovaných do připravovaného rozpočtu vlastního hlavního města Prahy,
 - hodnota PSD2 – podruhé při finální tvorbě závěrečného účtu roku minulého (duben, květen daného roku), z dopadů změn zákonů, podzákonných norem a vývoje RUD v průběhu prvního čtvrtletí daného roku,
 - hodnota PSD3 – potřetí při výpočtu skutečnosti RUD za daný rok pro hlavní město Prahu (leden roku následujícího).

Hodnota PSD1 při sestavování rozpočtu vlastního hlavního města Prahy a v jeho rámci finančního vztahu k městským částem vždy musí pokrýt NND a UM pro daný rok. V případě, že hodnota PSD1 překročí tento součet, bude zbylá část dána do UF. Pokud i poté ještě z PSD1 zbydou finanční prostředky, tak budou dány do UP. Pokud by však PSD1 nestačilo na pokrytí NND a UM, tak musí být dokryty z UR, převedené z předchozího roku.

$PSD1 = NND + UM (+ UF (+ UP))$	optimistický scénář
$PSD1 + \text{část UR} = NND + UM$	pesimistický scénář

Hodnota PSD2, pokud je vyšší než PSD1, bude ve smyslu vzniklého rozdílu užita na doplnění UF (pokud se nepodařilo již z PSD1), případně do UP. Pokud by i poté z nárůstu hodnoty oproti PSD1 něco zbývalo, navýší se o zbylou část UR. Pokud by však hodnota PSD2 byla nižší než PSD1, musí být tento rozdíl kryt z UR.

$PSD2 - PSD1 = UF (+ UP (+ UR))$	optimistický scénář
$PSD1 - PSD2 = \text{část UR}$	pesimistický scénář

Hodnota PSD3, pokud je vyšší než PSD2, bude ve smyslu vzniklého rozdílu zahrnuta do UR k užití v budoucnu. Pokud je hodnota PSD3 menší než hodnota PSD2, je tento rozdíl kryt z UR.

$PSD3 - PSD2 = UR$	optimistický scénář
$PSD2 - PSD3 = UR$	pesimistický scénář

3. NND – nároková neúčelová dotace z rozpočtu vlastního hlavního města Prahy určená městským částem – je hlavním finančním vztahem mezi hlavním městem Prahou a městskými částmi, který vychází ze Statutu hl. m. Prahy. Podíl NND na PSD pro daný rok by v žádném roce neměl klesnout pod 80 % PSD. Tímto způsobem bude dosaženo splnění hlavních cílů této koncepční změny.

Způsob rozdělení NND mezi jednotlivé městské části

Konkrétní NNDx (vč. DS) bude určeno na základě NNDx předcházejícího roku a DR s využitím parametru v podobě OB tak, aby žádné NNDx pro daný rok nebylo nižší než NNDx pro rok předcházející. Bude tak použit postup, který umožní dlouhodobě predikovatelnou hodnotu doplatků DR. A to tak, že v prvním kroku se od NND na daný rok odečte objem všech NNDx roku předchozího (NNDx_{n-1}), v druhém kroku pak se zbylá částka rozdělí podle počtu obyvatel městských částí hl. m. Prahy (OBx), čímž vznikne dorovnání DRx, a připočte se k NNDx roku předchozího.

4. UM – účelová investiční rezerva pro MČ ve schváleném rozpočtu hl. m. Prahy (tzv. MEDVĚD), určená na nenárokové investiční dotace městským částem, bude zachována ve výši 500 milionů korun a každoročně rozdělována i s ohledem na čerpání dotací poskytnutých městským částem z rozpočtu vlastního hl. m. Prahy předložené v rámci finančního vypořádání jednotlivých městských částí s rozpočtem hl. m. Prahy a na základě projednání podaných max. tří žádostí konkrétní městskou částí. Rozdělení UM bude každoročně schvalováno nejpozději na březnovém jednání Zastupitelstva HMP.

Dotace poskytnuté městské části z UM by měly být městskou částí vyčerpány v daném roce. Pokud se nepodaří v daném roce dotaci vyčerpat, je automaticky městské části ponechána

k čerpání v následujícím roce. Pokud městská část nevyčerpá dotaci ani v následujícím roce, musí hl. m. Praze předložit v rámci finančního vypořádání s rozpočtem hl. m. Prahy konkrétní závazný harmonogram čerpání. Na základě předloženého závazného harmonogramu čerpání může být dotace z UM ponechána k čerpání do dalšího roku, případně může městská část nevyčerpanou dotaci v rámci finančního vypořádání vrátit a současně předložit žádost o přidělení dotace na jinou investiční akci.

5. UF – účelová rezerva určená městským částem na nenárokové dotace na spolufinancování projektů kofinancovaných z fondů EU a jiných dotačních programů národní a nadnárodní úrovně – protože i nadále budou existovat dotace z fondů Evropské unie, případně jiných národních či nadnárodních fondů, u nichž lze předpokládat potřebu kofinancování, bude i nadále součástí schváleného rozpočtu vlastního hlavního města Prahy tato rezerva pro městské části na spolufinancování projektů EU/EHP (UF).

Dotace poskytnutá z UF musí být vyčerpána na účel, na který byla dotace poskytnuta, nejpozději do dvou let. Nevyčerpanou část dotace v následujícím roce je městská část povinna vrátit hlavnímu městu Praze a bude o ni navýšena rezerva UF daného roku.

6. UP – účelová rezerva pro MČ určená na poskytování nenárokových jednorázových dotací městským částem v průběhu rozpočtového roku – ani nadále nelze vyloučit poskytnutí jednorázové mimořádné dotace městské části z rozpočtu vlastního hl. m. Prahy poskytované v průběhu roku na základě konkrétní žádosti městské části. Tyto dotace mohou být v daném roce schvalovány do výše celkového UP s tím, že se jedná o proces mimořádný a nevyčerpaná část rezervy UP daného roku se převádí do roku následujícího.

Konkrétní dotace poskytnutá z UP je poukazována v daném roce oproti nákladům dané akce v daném roce, které byly předmětem žádosti o konkrétní dotaci.

7. UR - rezerva vykrývající případné meziroční propady ve výběru sdílených daní připadajících hlavnímu městu Praze. Tato rezerva slouží primárně k vykrývání propadů ve sdílených daních (RUD). Ve výjimečných případech může být využita při mimořádných událostech a haváriích velkého rozsahu.

Seznam pojmů a zkratek

PSD – vyjadřuje jaká část ze sdílených daní, které hlavnímu městu Praze připadly v rámci republikového RUD (rozpočtové určení daní), je určeno každoročně městským částem

NND – nároková neúčelová dotace z rozpočtu vlastního hlavního města Prahy určená městským částem, tj. tzv. finanční vztah k městským částem hl. m. Prahy z rozpočtu vlastního hl. m. Prahy, který je zakotven ve Statutu hl. m. Prahy

NNDx – nároková neúčelová dotace z rozpočtu vlastního hlavního města Prahy určená městským částem, kde „x“ je konkrétní městská část, je v hodnotě od 1 do 57 a platí, že součet všech NNDx se rovná celkovému NND

UM – účelová investiční rezerva, určená na nenárokové investiční dotace městským částem (tzv. MEDVĚD)

UF – účelová rezerva na spolufinancování projektů EU/EHP určená na nenárokové dotace městským částem z rozpočtu vlastního hl. m. Prahy v rámci spolufinancování projektů kofinancovaných z fondů EU a jiných dotačních programů národní a nadnárodní úrovně

UP – účelová rezerva pro MČ, určená na nenárokové jednorázové dotace městským částem z rozpočtu vlastního hl. m. Prahy v průběhu rozpočtového roku

UR – rezerva primárně vykrývající případné meziroční propady ve výběru sdílených daní připadajících hlavnímu městu Praze

RUD – rozpočtové určení daní – vztah mezi Českou republikou a hlavním městem Prahou určující, jak velký díl ze sdílených daní hlavní město Praha obdrží

OBx – počet obyvatel městské části rozhodný pro daný rok, je vždy dán počtem obyvatel městské části k 1. 1. roku předcházejícího dle Registru obyvatel MV ČR

DS – doplatek smluvní v sobě obsahuje dopad v minulosti uzavřených smluv mezi hlavním městem Prahou a konkrétní městskou částí

DR – dorovnání, slouží k zohlednění vývoje příjmů hlavního města Prahy z RUD oproti předchozímu roku

Položky očištěné z PSD, tj. dosud a i nadále mimo popisovaný mechanismus finančních vztahů k MČ

UZ 8 – Návratná finanční výpomoc MČ HMP

UZ 12 – Fond rozvoje dostupného bydlení na území HMP

UZ 89 – Inflační navýšení dotací za skládkování MČ - Březiněves, Ďáblice

UZ 92 – Dodatečná daň (MČ HMP)

UZ 96 – Posílení mzdových prostředků v oblasti obecního školství na území hlavního města Prahy

UZ 98 – MČ - podíl na dílčí dani z technických hazardních her

UZ 99 – Vratka 100% podílu MČ HMP na dani z příjmů právnických osob za obec

UZ 104 – Spoluf. na způsobilé (uznatelné) výdaje v rámci schválených projektů OPPPR - neinvestice

UZ 105 – Spoluf. na způsobilé (uznatelné) výdaje v rámci schválených projektů OPPPR - investice

UZ 106 – Spoluf. na způsobilé (uznatelné) výdaje v rámci schválených projektů EU/EHP, OPP – neinv.

UZ 108 – Výuka českého jazyka pro cizince

UZ 109 – MČ HMP - participativní rozpočet - neinvestiční výdaje

UZ 115 – Neinvestiční granty z rozpočtu HMP

UZ 116 – Investiční granty z rozpočtu HMP

UZ 119 – MČ HMP - participativní rozpočet - investiční výdaje

UZ 127 – Výdaje spojené s COVID-19

UZ 130 – Obnova a rozvoj v důsledku COVID-19

UZ 137 – Humanitární pomoc Ukrajině a jejím občanům

UZ 138 – Pomoc pražským domácnostem ohroženým inflací

UZ 140 – Program participativního plánování – neinvestiční výdaje

a dále v rámci UZ 81:

- provozování sběrného dvora (kvazismlouvvy)
- zajištění úklidu na městské části (kvazismlouvvy)
- zajištění lékařské pohotovosti (kvazismlouvvy)
- řešení problematiky bezdomovectví (kvazigranty)
- činnosti knihovnické (kvazigranty)
- zachování a obnova kulturních památek (kvazigranty)
- činnost JSDH (kvazigranty)
- zkoušky ZOZ (kvazigranty)